

Čís. 16206.

Sjednalo-li stavební a bytové družstvo s členem zvláštní smlouvu o vypověditelnosti a splatnosti stavebního vkladu, odchylující se od stanov družstva, aniž bylo výslovně uvedeno, že se člen v tom směru podrobuje stanovám a jejich budoucím změnám neb budoucím usnesením družstva, platí pro vypověditelnost stavebního vkladu pouze tato smlouva, nikoliv stanovy nebo pozdější usnesení družstva.

(Rozh. ze dne 16. června 1937, Rv II 935/35.)

Žalobě, již se žalobkyně jako postupnice domáhala na žalovaném stavebním a bytovém družstvu zaplacení 8.382 Kč 15 h, omezených za sporu na 7.907 Kč 05 h s přísl., jakožto nedoplatku na stavebním vkladu, vyhověly soudy všech tří stolic, nejvyšší soud z těchto

d ů v o d ů:

Jako rozpor se spisy (§ 503 č. 3 c. ř. s.) vytýká žalované družstvo, že odvolací soud z výpovědi svědka Františka V. zjistil, že s Františkem V. byla vědomě umluvena odchylka, že totiž stavební vklad je splatný, když se do bytu nalezne náhradník i bez stavebního vkladu, ačkoliv to žalobkyní v první stoličce nebylo předneseno a ačkoliv prý to odporuje svědecké výpovědi Františka V. Výtka není oprávněna. Stanovisko, o něž žalobkyně svůj žalobní nárok v první stoličce opírala, bylo, že žalované družstvo uzavřelo s postupitelem Františkem V. zvláštní smlouvu, která se co do vypověditelnosti a splatnosti stavebního vkladu odchylovala od stanov družstva, a že podle dotčené smlouvy nebyla splatnost V. stavebního vkladu vázána na náhradníka, který by složil stejný stavební vklad. O tom nabídla žalobkyně důkaz nejen smlouvou ze dne 13. dubna 1926 a stanovami družstva, ale i svědectvím Františka V., který onu smlouvu s tehdejšími předsedou žalovaného družstva Antonínem U. uzavíral. Zapadá tedy zjištění odvolacího soudu, že uvedená odchylka byla tehdy vědomě ujednána, do přednesu žalující strany. K tomu zjištění dospěl odvolací soud nejen hodnocením svědecké výpovědi Františka V., který zejména udal, že žalované družstvo patrně nahlédlo, jak těžko se členové získávají, když klade podmínku o náhradníku se stejným vkladem, a že proto u něho tuto přísnou podmínku pak nekladlo, nýbrž i úvahou, že v protokole o valné hromadě družstva ze dne 7. září 1930, v němž byl usnesen text formuláře zadávacích dopisů (smluv) s doložkou, že se stavební vklad nájemci bytu vrátí, jestliže si opatří náhradníka, který by jej složil a byt převzal, je v 10. odstavci uvedeno, že se touto smlouvou ruší všechny dosavadní smlouvy a ujednání, z čehož odvolací soud zjišťuje, že se takové odchylné smlouvy, totiž bez povinnosti stavebního vkladu při náhradníku před tím stávaly, jak tomu bylo i u Františka V. Není tedy zjištění odvolacího soudu v té příčině v rozporu s procesními spisy. Když však odvolací

soud doplňkem k zjištění prvního soudu zjistil, že s Františkem V. byla skutečně vědomě ujednána odchylka, podle níž nebylo podmínkou splatnosti jeho stavebního vkladu složení stejného stavebního vkladu náhradníkem, kterýmžto skutkovým zjištěním jest dovolací soud vázán, není již třeba se zabývatí právním výkladem doslovu smlouvy potvrzené závěrečným listem žalovaného družstva ze dne 12. dubna 1926, která se stala perfektní dne 13. dubna 1926. V příčině stavebního vkladu byl František V. i jako člen žalovaného družstva jeho věřitelem a platí co do jeho splatnosti jen to, co bylo mezi ním a družstvem ujednáno (rozh. č. 13114 Sb. n. s.). Ustanovení § 2 stanov, které mluví o nevypověditelných stavebních zálohách a stanoví, že o vypověditelnosti stavební zálohy rozhoduje valná hromada, nelze vztahovati na Františka V. jednak proto, že v závěrečném listě ze dne 12. dubna 1926 není zmínky o stanovách družstva, jednak proto, že v příčině vypověditelnosti vkladu došlo mezi Františkem V. a družstvem k zvláštní od stanov odchýlné úmluvě. Na této úmluvě se nemohlo nic změnití pozdějšími jednostrannými usneseními družstva, zejména shora uvedeným usnesením valné hromady ze dne 7. září 1930, které ostatně neobsahuje změnu stanov, nýbrž toliko text formuláře zadávacích dopisů (smluv). Kdyby měl býti František V. těmito ustanoveními vázán, muselo by býti v závěrečném listě ze dne 12. dubna 1926 výslovně uvedeno, že se v příčině vypověditelnosti a splatnosti stavebního vkladu podrobuje stanovám a jich budoucím usnesením žalovaného družstva. Tomu však tak není.

Čís. 16207.

Proti zažalované peněžité pohledávce lze uplatňovati vzájemnou pohledávku, která se zažalovanou pohledávkou vnitřně nesouvisí, jen námitkou kompensace, nikoli mezitímním návrhem určovacím (§§ 236, 259 c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 17. června 1937, R I 445/37.)

Žalobce se na žalovaném domáhá zaplacení nedoplatku 564 Kč 95 h s přísl. za prodané a dodané zboží. Proti žalobnímu nároku namítl žalovaný kompensando též vzájemnou pohledávku 1.000 Kč, kterou mu postoupili dědici po Dr. S. z důvodu palmární odměny, přísluší jim proti žalobci, a vznesl zároveň mezitímní návrh (§§ 236, 259 c. ř. s.) na zjištění, že žalovanému přísluší proti žalobci vzájemná pohledávka 1.000 Kč a že naopak náhradní nároky vymáhané žalobcem nejsou po právu. Proti dotčené vzájemné pohledávce žalovaného uvedl žalobce, že není po právu, ježto jemu samému vznikl proti Dr. S. mimo jiné nároky i nárok na náhradu škody, činící dosud 12.935 Kč 55 h, takže jest palmární pohledávka namítaná k započtení vyrovnána. Soud první s t o l i c e uznal podle žaloby co do částky 378 Kč 20 h s přísl. a co do další částky 167 Kč 75 h s přísl. žalobu zamítl, o mezitímním návrhu určovacím, týkajícím se vzájemné pohledávky 1.000 Kč, postoupené žalovanému dotčenými dědici Dr. S. a namítané žalovaným k započtení, roz-